

Datum: 17.3.2017

Nadzori s področja izplačil za delo v času dežurstva v zdravstvu

Inšpektorat za javni sektor je v letu 2014 v svoj načrt dela uvrstil izvedbo sistemskih nadzorov v zvezi z izplačevanjem plačil za delo v času dežurstva. Nadzor je bil usmerjen v izvajanje šestega odstavka 32. člena ZSPJS, ki določa, da javnemu uslužbencu v času dežurstva pripada plačilo v višini vrednosti plačnega razreda, v katerega je uvrščeno delovno mesto, na katerem se opravlja dežurstvo ter, da v času dežurstva pripada javnim uslužbencem dodatek za delo preko polnega delovnega časa v višini, določeni s KPJS in ostali dodatki za delo v delovnem času, ki je zanje manj ugoden, ki pa se v času dežurstva izplačujejo v višini 50% višine, ki je za te dodatke določena v KPJS.

V okviru nadzora smo se srečali z vprašanji organizacije neprekinjenega zdravstvenega varstva (NZV), določenimi v Pravilniku o organizaciji neprekinjenega zdravstvenega varstva (Ur. list RS, št. 94/10; v nadaljevanju: pravilnik), ki je veljal v času nadzora, ki lahko vplivajo na pravilnost obračuna in izplačila plač v dežurstvu.

V skladu s 3. členom pravilnika se neprekinjeno zdravstveno varstvo (v nadaljevanju: NZV) in neprekinjena nujna medicinska pomoč (v nadaljevanju: NNMP) zagotavljata v eni od naslednjih oblik dela ali njihovimi kombinacijami:

- polni delovni čas (eno ali več izmensko delo, neenakomerno razporejen delovni čas),
- dežurstvo,
- stalna pripravljenost,
- delo preko polnega delovnega časa,
- dopolnilno delo.

Četrty odstavek 4. člena pravilnika določa, da izvajalec NNMP na podlagi meril iz tega pravilnika najmanj enkrat letno, za preteklo trimesečno obdobje, analizira podatke za posameznega zdravstvenega delavca s posameznega strokovnega področja, in sicer za določeno dnevno obdobje:

- v rednem delovnem času na delavnik (običajna delovna obremenjenost),
- v času izvajanja NNMP (obremenjenost v času izvajanja NNMP).

Kadar se na podlagi analize ugotovi:

- da obremenjenost v času NNMP presega 60% običajne delovne obremenitve se organizira izmensko delo,
- da obremenjenost obsega od 25 do 60% se organizira dežurstvo,
- da je obremenjenost manjša od 25% se organizira stalna pripravljenost.

V okviru inšpekcijskih nadzorov smo ugotovili naslednje pomembnejše nepravilnosti:

- posamezni zdravstveni zavodi določbe četrtega odstavka 4. člena pravilnika, ki določa »Na podlagi meril iz prvega odstavka tega člena izvajalec NNMP najmanj enkrat letno, za preteklo trimesečno obdobje, analizira podatke za posameznega zdravstvenega delavca s posameznega strokovnega področja, in sicer za določeno dnevno obdobje: v rednem delovnem času na delavnik (običajna delovna obremenjenost zdravstvenega delavca), v času izvajanja NNMP (obremenjenost zdravstvenega delavca v času izvajanja NNMP)«, niso izvajali ali pa je niso izvajali v celoti in vsako leto ter za primerljiva trimesečja,
- ker posamezni zdravstveni zavodi niso predložili pregleda obremenitev po posameznih mesecih v letih 2011, 2012 in 2013, iz katerih bi bilo razvidno, da so v navedenih trimesečjih povprečne obremenitve presegale 60%, niso izkazali podlag, da lahko zagotavljanje NNMP

- v celoti plačuje kot delo preko polnega delovnega časa (pod oznako E v plačilnih listah). Zdravstveni zavodi bi lahko zagotavljanje NNMP izplačevali kot delo preko polnega delovnega časa le v primerih, ko bi izkazali obremenitve višje od 60%, v ostalih primerih pa bi morala zagotavljanje NNMP izplačevati kot dežurstvo (pod oznako O v plačilnih listah) oziroma v primerih, ko bi bile obremenitve nižje od 25% organizirati stalno pripravljenost,
- iz pregleda obremenitev posameznih zdravstvenih zavodov po posameznih mesecih v letih 2011, 2012 in 2013 je bilo razvidno, da v posameznih trimesečjih povprečne obremenitve niso presegale 60%,
  - posamezni zdravstveni zavodi v internih aktih niso določili delovnih mest, na katerih se opravlja dežurstvo,
  - da javni uslužbenci in predstojniki zdravstvenih zavodov v pogodbah o zaposlitvi niso določili na katerih delovnih mestih bodo javni uslužbenci opravljali dežurstvo ter v katere plačne razrede so uvrščena ta delovna mesta,
  - čeprav so posamezni zdravstveni zavodi v svojih aktih določili dežurna delovna mesta so bila izplačila za zagotavljanje NNMP obračunana od plačnega razreda javnega uslužbenca in ne od plačnega razreda dežurnega delovnega mesta,
  - ker posamezni zdravstveni zavodi v svojih aktih niso določili dežurnih delovnih mest so bila izplačila za zagotavljanje NNMP obračunana od plačnega razreda javnega uslužbenca in ne od plačnega razreda dežurnega delovnega mesta.

Poleg ukrepov za odpravo nepravilnosti je Inšpektorat za javni sektor dal pobudo za spremembo Pravilnika o organizaciji neprekinjenega zdravstvenega varstva, saj je bila praksa pri izvajanju Pravilnika o organizaciji neprekinjenega zdravstvenega varstva (Ur. list RS, št. 94/10) v zdravstvenih zavodih zelo različna, zato je bilo tudi vprašljivo, ali je bil zagotovljen namen, ki naj bi ga imela določba šestega odstavka 32. člena ZSPJS. Vzrok za to so nedorečene določbe pravilnika, ki omogočajo različno interpretacijo, zlasti naslednje:

- pravilnik ne določa trimesečnega obdobja, na osnovi katerega se opravi analiza obremenitev, ki je nato podlaga za organizacijo dela in način plačila za prihodnje obdobje,
- pravilnik ne določa, da mora biti to obdobje vsako leto isto, zato lahko zdravstveni zavodi izberejo najugodnejše trimesečje, ki je lahko vsako leto drugo,
- metodologija merjenja obremenitev ni določena, zato lahko zdravstveni zavodi merijo obremenitve po različnih kriterijih, ki si jih sami določijo,
- pravilnik ne zagotavlja možnosti vzporedne kontrole podatkov o obremenitvah ter ne določa pogojev, kdaj in v kakšnih primerih se podatki lahko popravljajo.

IJS se je v letu 2016 ponovno srečal z vprašanji organizacije neprekinjenega zdravstvenega varstva, določenimi v Pravilniku o organizaciji neprekinjenega zdravstvenega varstva (Uradni list Republike Slovenije, št. 94/10), ki lahko vplivajo na pravilnost obračuna in izplačila plač v dežurstvu, in ugotovil, da so še vedno prisotne enake nepravilnosti, na katere je opozoril že v letu 2014, in sicer:

- posamezni zdravstveni zavodi določbe četrtega odstavka 4. člena pravilnika, ki določa: »Na podlagi meril iz prvega odstavka tega člena izvajalec NNMP najmanj enkrat letno, za preteklo trimesečno obdobje, analizira podatke za posameznega zdravstvenega delavca s posameznega strokovnega področja, in sicer za določeno dnevno obdobje: v rednem delovnem času na delavnik (običajna delovna obremenjenost zdravstvenega delavca), v času izvajanja NNMP (obremenjenost zdravstvenega delavca v času izvajanja NNMP)«, niso izvajali ali pa je niso izvajali v celoti in vsako leto ter za primerljiva trimesečja;
- ker posamezni zdravstveni zavodi niso predložili pregleda obremenitev po posameznih mesecih v letih 2011, 2012 in 2013, iz katerih bi bilo razvidno, da so v navedenih trimesečjih povprečne obremenitve presegale 60%, niso izkazali podlag, da lahko zagotavljanje NNMP v celoti plačuje kot delo preko polnega delovnega časa (pod oznako E v plačilnih listah). Zdravstveni zavodi bi lahko zagotavljanje NNMP izplačevali kot delo preko polnega delovnega časa le v primerih, ko bi izkazali obremenitve višje od 60%, v ostalih primerih pa bi morala zagotavljanje NNMP izplačevati kot dežurstvo (pod oznako O v plačilnih listah) oziroma v primerih, ko bi bile obremenitve nižje od 25% organizirati stalno pripravljenost;

- iz pregleda obremenitev posameznih zdravstvenih zavodov je bilo razvidno, da povprečne obremenitve niso presegale 60%, vendar so posamezni zavodi zagotavljanje NNMP klub temu izplačevali kot delo preko polnega delovnega časa;
- posamezni zdravstveni zavodi v internih aktih niso določili delovnih mest, na katerih se opravlja dežurstvo;
- da javni uslužbenci in predstojniki zdravstvenih zavodov v pogodbah o zaposlitvi niso določili na katerih delovnih mestih bodo javni uslužbenci opravljali dežurstvo ter v katere plačne razrede so uvrščena ta delovna mesta;
- čeprav so posamezni zdravstveni zavodi v svojih aktih določili dežurna delovna mesta_so bila izplačila za zagotavljanje NNMP obračunana od plačnega razreda javnega uslužbenca in ne od plačnega razreda dežurnega delovnega mesta;
- ker posamezni zdravstveni zavodi v svojih aktih niso določili dežurnih delovnih mest_so bila izplačila za zagotavljanje NNMP obračunana od plačnega razreda javnega uslužbenca in ne od plačnega razreda dežurnega delovnega mesta.

Inšpektor je odredil določene ukrepe za odpravo nepravilnosti. Še vedno pa inšpektorat meni, da ob upoštevanju veljavnega pravilnika ni možno zagotoviti, da bo realiziran namen, ki naj bi ga imela določba šestega odstavka 32. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.